

Kalevala

Első ének

Ihol kedvem kerekedett, eszemben gondolat gerjedt:
én elmennék énekelni, szép szavakat sorba szedni,
mondanám az ősi mondát, regélném a régi regét.
Szájamban szavak sűrögnek, beszédek bőven buzognak,
nyelvem hátán nyargalásznak, fogam között fickándoznak.

Jój hát mellém jó pajtásom, siess vélem serdült vérem:
kezdjük ketten az éneket, szedjük szerbe vén verseket,
ha egyszer így egybejöttünk, ketten kétfelől érkeztünk.
Egymást csak elvétve látjuk, néhanap ha találkozunk,
Észak hideg határain, szegény szülőházánk földjén.

Kapcsoljuk most kezünk egybe, fogas ujjunk fogjuk össze,
úgy dalolgassuk danánkat, énekeljünk ékes verset:
fiatalok figyelhessék, tudnivágyók tanulhassák!
Serdülők serény serege, nagy nemünk növendék népe
hadd halhassa hősök hírét, régtől ránk maradt regéket
Vén Vejnemöjnen övéről, Ilmarinen kohójáról,
Kaukomieli kardjáról, Joukahajnen jó íjáról,
Pohjola fagyos földjéről, Kaleva kies tájáról.

Élt hajdan egy szépséges szűz, levegőég lenge lánya,
ki örök szent szüzességben magát mindig megtartotta,
fenn a fehér felhők felett, mezein magányos mennyeknek.

Magányát mégis megúnta, szüzességét nem szenvedte:
mind magában maradnia, szüzleányként száradnia
fenn a fehér felhők felett, magányos magos mennyekben.
Lassan lejjebb ereszkedett, szállott a tenger színére.

Szelek ringatták a szűzet, habos hullámok hintázták
tenger tajtékzó térein, végtelen kéklő vizein.
Szél a szűzet megszerette, tenger teherbe ejtette.

Viszi méhében magzatát, hordja a szűz hasa terhét
hétszáz hosszú esztendeig, kerek kilenc emberöltőn:
mégsem szüli meg magzatát, nem veti világra vemhét.

Illant az idő sietve, perdült pár piciny pillanat:
ím egy réce röpült arra, körbe keringve kutatta,
merre rakjon meleg fészket, hová építsen hajlékot.

Akkor az a vízi asszony, víz tündére, ég leánya,
tengerből térdét emeli, vállát a habos hullámból,
réce hogy rá fészket rakjon, hímes házat csinálhasson.

Ott repült a réce éppen, sebes szárnyán arra szállott:
látta lábát a leánynak, térdét a kéklő tengerben.
Hitte hogy zombékra bukkant, frissen sarjadt fűcsomóra.

Körözött még, majd keringve leszállt a leány térdére,
rögtön fészket rakott reá, tojását térdére tojta:
hat szép tojást színaranyból, hetediket hideg vasból.

kezdi költeni tojását, költi egy nap, két nap költi,
három hosszú nap múltával, forró lett a leány lába.

Térdét mérgesen megrázta, meleg lábát meglóbálta:
tengerbe gurult a tojás, mind a hét a habba hullott,
széttörött a sziklaszirten, zátonyon zúzódott széjjel.

Nem veszett a vízbe mégsem, semmi sem süllyedt a sárba,
megmaradt minden darabja, széppé vált minden szilánkja!
Tojáshéj alsó feléből idelent az anyaföld lett,
tojáshéj felső feléből magos mennybolt lett odafent,
sárgájából a tojásnak sziporkázó nap született,
fehérjéből a tojásnak, halavány hold keletkezett,
tojás tarka foltjaiból, csupa csillag lett az égen,
tojás fekete foltjából, felleg lett a levegőben.

Vénséges vén Vejnemőjnen anyja méhében maradván
harminc hosszú-hosszú évet, harminc hideg telet töltött
végtelen vizek lapályán, tengerek kósza ködében.

tanakodik, tépelődik: már mit tegyen, hogyan legyen
anyja méhének mélyében, szüleje szűk szobájában,
honnan sem a holdvilágot, sem a napot nem nézheti.

Szükségében ígyen szólal, ilyen ígét mond a szája:
Halavány hold, nagyságos nap! Segítsetek, siessetek,
magos Göncöl mutass utat börtönéből e buroknak,
ments ki e fájó fészkekből, szorongató szállásomból.

Hold nem siet segíteni, Nap sem megyen megmenteni.
Nagyon megúnta már magát, elégelte rab életét:
kiszujja kemény körmével bezúzta börtöne zárát,
bal lába bütykös ujjával lelökte csontok lakatját,
körme a küszöböt vágta, térde a szűk ajtót törte.

Így született a híres hős, jött világra Vejnemőjnen,
tündértől, ég leányától, Ilmatár istenanyától.

Második ének

Ott állt végre Vejnemőjnen két lábbal a kopár sziklán,
füvetlen fátlan fenyéren, végtelen vizek szigetén.

Töprenkedik, tanakodik, folyvást forgatja fejében:
ki szór majd szemet a földbe, ki vet magot kopár kőre?

Földnek fia, kis Pellervó, Szampsza, gyenge gyatra gyermek,
az szór majd szemet a földbe, az vet magot kopár kőre.

Vénséges vén Vejnemőjnen megy a marton, megtekinti:
mit mívelt pöttöm Pellervó, gyökeret vert-é vetése.
Látja a fák mind megnőttek, cserjék szépen cseperedtek,
csak a tölgy nem vert gyökeret, Isten fája nem fogant meg.

Megpillant most négy szép szűzet, tiszta forrás öt tündérét:
sarlózzák a selymes sarjút, harmatos, hímes füveket

ködös földnyelv keskeny végén, kerek sziget párás partján.
Mit levágtak mind fölszedik, búbos boglyákba begyűjtik.

Ámde most a mély vizekből, kikél Turszász a tengerből:
felgyújtja a száraz szénát, lángra lobbant minden boglyát!

Szálló pernye, piros parázs, hűlő hamu lett belőle.

Hült hamuból, pernyeporból, pici rakás púposodott:
csöpp levélke libbent arra, makk levele, tölgyfa magja!
Eleven hajtást eresztett, viruló vesszőt bocsátott,
ágasodott magasodott, sűrű lombja sokasodott,
elfedte a fényes napot, takarta a teli holdat.

Vénséges Vén Vejnemőjnen szülőanyját szólította:
"Szép szülém, te égi tündér! Vizek asszonya, anyácskám!
Küldj ki valakit a vízből - van a vízben számos szolgád! -
ki ezt a fát földre döntse, ezer ágát elvagdossa:
ne fedje el a nap fényét, ne takarja el a holdat!"

Lám ki a ember kél a vízből, hős támad a hullámokból.
Nem volt nagyon nagy növésű, kicsinynek sem volt kicsinyke:
férfi hüvelykénél hosszabb, asszony araszánál kurtább.

Vénséges vén Vejnemőjnen bámúlgatja, becsülgeti:
"Mintha mégis hőst mintázna, mintha mégis vitéz volna!
Hossza igaz csak hüvelyknyi, bakarasz a magassága."

Kicsoda vagy kicsi vitéz? Hüvelyknyi hős honnan jöttél?
Holtnál nem vagy te hasznosabb, esett embernél erősebb!"

Kevélyen szól a kis ember, vízi vitéz válaszolja:
"Vagyok bizony aki vagyok, kis katona, víz vitéze!
Jöttem a tölgy tövét törnöm, szilánkokká szétszabdalom.

Nagyra nőtt a kicsi vitéz, hatalmas hős lett belőle.
Három hatalmas sújtással földre dönti a fene fát,
roppantja rettentő törzsét, ezer ágát egybevágja.

Ledőlt már a temérdek tölgy, földön hever a hitvány fa:
felragyog fénye a napnak, tündöklük a halovány hold,
virulnak a vadon erdők, nőnek roppant rengetegek,
csak az árpa nem csírázik, nem nő étket adó élet.

Fütyül a fán egy kis cinke: "Nem nő meg Oszmó árpája,
nem kél ki Kaleva zabja, ha nem irtasz előbb erdőt,
nem raksz rőzsét nagy rakásba, nem vetsz lángot az irtásra.

Vénséges vén Vejnemőjnen kapja jól kifent fejszójét:
vasával a vadont vágja, rendet vág a rengetegben.
Már minden fát földre döntött, csak egy csöpp nyírfát nem bántott:
hadd fészkeljen rigó rajta, kiáltson kakukk az ágán!

Sas keringett a kék égen, lebegett a levegőben,
röptében rikoltva kérdi: "Miért maradt egy nyírfá épen?
Karcús kis fát mért kímélted, egyedül mért hagytad élve?"

Visszafelel Vejnemőjnen: "Hagytam, hogy majd minden madár
pilledten itt pihenhessen, még a sas is megülhessen!"

Legott a sas lángot lobbant, szikrát csihol a csőrével!
Tűzét északi szél szítja, déli szél dobálja széjjel,
felégeti mind a fákat, hamut hint az irtásföldre.

Veszi most már Vejnemöjnen, mind a hat szép árpaszemet,
hét szemet szed a zacskóból, tarka mókusbőr tarsolyból,
evetke barna bőréből, mókus mancsának mélyéről.

Ballag a földet bevetni, árpa szemét szerteszórní.
Míg magot hint mindig mondja: "Szemet szórok már a földbe,
Teremtőmnek tenyeréből, Mindenhatónak markából,
ebbe a fekete földbe, terméshozó televénybe.
Föld alatt lakó anyóka, Öregasszony, Föld úrnője!
Rendeld a rögöt robotra, fogd munkára mind a földet!
Nem fogy el a föld ereje, mindig megmarad hatalma,
ha a teremtő tündérek áldásukat adják rája.

Csendes esők cseperegnek, hull a híves harmat méze
szárba szökő gabonára, sűrűn suhogó árpára.
Felüti fejét az árpa, szaporán nő szúrós szára
porhanyó puha földeken, Vejnő megmunkált mezején.

Harmadik ének

Vénséges vén Vejnemöjnen ott éldegélt évről évre
híres Vejnöle határán, Kalevala kies földjén.
Dalolta mit maga szerzett, varázsigt, tudós verset.

Volt egy vékony lapp legényke, sovány suhanc, Joukahajnen.
Szomszédolni szaladt egyszer, ott a házban hírét hallja:
szebben szól a régi rege, édesebben zeng az ének
Vejnöle híres határán, Kalevala kies földjén.
Szebben annál, mit ő tudott, örökölt öreg apjától.

Bántja szívét a búbánat, máját irigy méreg marja:
vénséges vén Vejnemöjnen miért nagyobb dalos nála?
Siet sebtében anyjához, vén apjának vallja tervét:
messzi földre készül menni, nyomban indul úgy ígéri,
szárguld Vejnő szállására, vetélkedni vén Vejnővel.

Ha te vagy vén Vejnemöjnen, örök titkoknak tudója,
kezdjünk rögtön regölesbe, versenyezzünk, vetélkedjünk:
tán kiteszik ki tud többet, ki győzi le a gyöngébbet.

Vénséges vén Vejnemöjnen így felel a lapp fickónak:
"Hogy lennék én nagy énekes, titkos igéknek tudója!
Hisz mindig magamban éltem, egyedül az erdőszélen,
szegény hazám szük határán hallgattam a kakukk hangját.
No de mégis, mindazáltal: mondd el magad, hadd hallhassam,
miről tudsz te többet másnál, mivel győzől mások felett?"

Joukahajnen mindjárt mondja: "Valamicskét csak tudok tán!
Tudom tisztán, értem ésszel, világos fejjel felérem:
fenn a tetőn füstlyuk tátong, láng lobog lenn a tűzhelyen.

Jó dolga van a fókának, vízi kutya vígan élhet:
orra előtt ott a lazac, oldalánál ott a szemling.

Feleli vén Vejnemőjnen: "Ez csak gyermek gagyogása,
balga néembernek beszéde, nem szakállas férfi szava!
Mondjad már a mély titkokat, vallja a világ kezdetéről!"

Joukahajnen mondván mondja: "Emlékszem még egyre-másra,
elszállt idő jut eszembe, mikor megmértem a tengert,
medret vájtam a vizeknek, halaknak hajlékot raktam,
mélységeket mélyítettem, sekély partot simítottam,
dagadó dombokat dúrtam, szirteket halomba hánytam.

Vejnemőjnen visszavágja: "Bizony hazudsz, balga fickó!
Téged ott senki sem látott, mikor a tengert megmértük,
medret vájtunk a vizeknek, halaknak hajlékot raktunk.

Joukahajnen a lapp legény, fenekedve felel néki:
"Eszem ha nincs elegendő, kardomtól kérek tanácsot!
Te vénséges Vejnemőjnen, hencegő hírhedt varázsló!
Állj ki velem egy szál kardra, vívjunk vérszomjas vasunkkal!"

Vejnemőjnen vállát vonja: "Magam ugyan mit sem félek,
sem fegyvertől, sem fortélytól, sem szándéktól, sem szablyától.
Még sincs hozzá semmi kedvem, egy szál kardra hogy kiálljak,
vívjak véled, rongy vitézzel, hitvány, habókos fickóval!"

Joukahajnen, a lapp legény, száját rágja, fejét rázza,
szaggatja szürke szakállát, harsogja heves haraggal:
"Ki nem áll ki egy szál kardra, nem fog fegyvert, vívni vélem,
azt vén kanná varázsolom, sárban fetregő sertéssé!"

Vejnemőjnen megharagszik, szívét mardossa a szégyen:
most már maga kezd dalolni, szavait mind sorba szedni.
Nem volt az kis kölyök verse, nevető néember nótája,
hanem szakállas hős szava, mit nem ért a gyatra gyermek,
sem a serdülők serege, kérők közül is kevesen
ez esendő esztendőkből, e veszendő végidőkből.

Vejnemőjnen dalba kezdett: roppant a föld, a tó rengett,
reszkettek mind a rézhegyek, dombok dőngtek, dübörögtek.
Magamagát Joukahajnent derékig dágványba dugja,
mellig mocsárba meríti, hónaljig homokba nyomja.

Joukahajnen a lapp legény, búsán látja: bajba jutott!
Szavát szelídebbre fogja, emígyen kezd könyörögni:
"Jaj világbölcse Vejnemőjnen, örök titkoknak tudója!
Vonjad vissza szent szavaid, bontsd büvölőigéid!
Szabadíts meg szükségemből, végy ki e vészes veremből!
Árát adom, megigérem, magam kincsekkel kiváltom!"

Válaszolja Vejnemőjnen: "Mondjad már, ugyan mit adnál,
szent szavam ha megmásítnám, varázsigém visszavonnám?"

Ha visszázod szent szavadat, varázsigét bogát bontod,
Ajnó húgom adom néked, szülémnek szép szűzleányát!
Hadd söpörje szűk szobádat, sikálja síma padlódat,

öblögesse öblös kupád, mossa takaród tisztára,
készítsen köpenyt, ékeset, süssön cipót mézédeseit."

Vénséges vén Vejnemöjnen ettől mindjárt megvidámul,
hisz hajadon szüzet szerzett vénségének vígaszául.!

Leül, lám, az örömköre, víg dalok varázskövére,
dalol egyszer, dalol másszor, harsányan szól harmadjára,
szent szavait visszavonja, bűvös igék bogát bontja.

Szabadul már Joukahajnen, menti állát a mocsárból,
szomorún száll szánkájába, fészkelődik a farába,
útnak ered búval bajjal, siet gyásszal, gyötrelemmel
kedves anyja kebelére, édesapjának elébe.

jajgatva szól Joukahajnen: "Kedves szülém, ki hordoztál!
Bizony bokros baj ért engem, rossz varázs volt az én vesztém.
váltásdíjul adtam Ajnót, hajadon húgom ígértem
ősz dalosnak, vén Vejnőnek, örök társul az öregnek,
támaszúl a tántorgónak, kályhasuton kucorgónak!"

Kedves anyja két tenyerét, örömében összecsapja,
vígán mondja, vigasztalja: "Ne sírj, szépséges szülöttem!
Semmi okod a sírásra, nincs bajod a búsulásra.
Mindíg vártam, így kívántam, régtől fogva ezt reméltem:
híres hőst hozok a házba, nagy nemünkbe neves embert,
vőmnem veszem a vén dalos, fiammá fogadom Vejnőt!"

Ajnó, Joukahajnen húga könnyezni kezd keservesen.

Siratom serdülő korom, arany napom kedvességét,
halvány holdam ezüst fényét, éltem minden ékességét.
Bárcsak mindig itt maradnék, gyenge gyermekként élhetnék
bátyám faragóbakjánál, agg apám ablaka alatt.

Negyedik ének

Ajnó, Joukahajnen húga, szemérmes szűzleányka,
kiment a közeli nyíresbe, hogy szaunavirgácsot szedjen.

Arra jó vén Vejnemöjnen, látja a lányt a ligetben.

"Szép szűzleány, senki másrét, viselj csak az én kedvemért
gyenge nyakadon gyöngyöket, kebeleden kis keresztet,
nékem fond be fejed fűrtjét, kedvemért köss selyemkendőt.

Feleli fiatal Ajnó: "Nem teszek a te kedvedért
kis keresztet kebelemre, nem kötök kendőt fejemre!
Sírva siet hazafelé, zokogva tér a tanyára.

Sír egész nap, másnap is még. Szüleje szelíden kérdi:
"mért sírsz, szánandó szülöttem, mért keseregsz édes kincsem?"

Én szegény szűz azért sírok, azért hull keserű könnyem:

elígértél engem másnak, gyenge gyermeked eladtad
öreg ember őrzőjéül, vénség vígasztalójául,
támaszúl a tántorgónak, kuckójában kucorgónak!

Inkább híves hullámokba, mély vízbe vetettél volna,
lazac nemzetség lányának, halak hűséges hűgának!

Kiment a kamrák dombjára, belépett a kis kamrába,
homlokára arany pántot, tesz fűrtjébe ezüst függőt,
szeme fölé kék szalagot, piros pántlikát hajába.

Indul irdatlan irtáson, lépdél lombos ligetekben,
ingét veti ingó nádra, szép szoknyáját száraz ágra,
tenger színén tarka szikla, arannyal írt kőszirt látszik.
Ajnó a szép szirthoz úszik, igyekszik az írott kőhöz.
Alig ért a szép sziklához, alig ült az írott köre,
tenger tarkán írt szirtjére, csillámló zátony csúcsára:
habba hengerült a szikla, tenger fenekére fordult,
Ajnó vele hullt a vízbe, süllyedt a sötét tengerbe!

Így történt a szép szűz veszte, kis madárka kimúlása.

Ki menjen hát hírmondónak, szaladjon most szószólónak?
Nyargalni kezd nyuszi koma, talpal a kis tapsifüles.
Szalad a füstös szaunába, kandikál be a küszöbről:
szauna telve szép szűzekkel, verik magukat virgáccsal.
"Ugorj füles, hadd főzzünk meg, siess kancsal hadd süssünk meg!"
Nyalka nyúlfi rögtön mondja, kerekszemű kijelenti:
"Ördögadta! Nem jöttem én fületlen fazékba főni!
Szószólónak szaladtam én, halálnak hírét hoztam én:
kimúlt már a szép szűzecske, lehullt a cínmellű lányka,
tajtékos tengerbe süllyedt, merült mély öböl ölébe,
lazacoknak lett leánya, halaknak hajadon húga."

Sírva fakad szülőanyja, keserű könnyét hullatja:
"Árva anyák, szegény szülék! Soha egész éltetekben lányotok ne nógassátok, szüzetek ne szorítsátok
kedve ellen házasságra, mint ahogy én, édesanyja,
szorítottam szép leányom, unszoltam únos-úntalan!"

Nyolcadik ének

Északföld szépséges szűze, földnek, tengernek tündére,
kiült a kék ég ívére, magasságos menny boltjára
patyolat tiszta pendelyben, ragyogó fehér ruhában.
Szótte leplét színaranyból, tiszta ezüsttel tarkázta:
arany vetélőjét vetve, ezüst bordáját emelve.

Vénséges vén Vejnemöjnen lovát rögtön lefésze,
szelíden szól ég szűzéhez, kedveskedve kérlelgeti:
"Szállj le szűzecske, szánomba, telepedj tarka kasomba."

Ahhoz megyek, azé leszek, ki bárkát barkácsol nékem
fürge orsóm forgácsából, szép guzsalyam szálkájából."

Vénséges vén Vejnemöjnen így felel rá fennhézva:

"Nincs sehol a nagy világon, magos mennybolt alatt sincsen hajóács, hozzám hasonló, faragó, hozzám fogható!"

Hajót ácsol hetvenkedve, fából sajkát farag fűrgén.
Harmadnapon Hísz, a hitvány, böccenti Vejnő baltáját,
Lempó a vas élet löki? Gonosz félre üti fokát!
Kőnek szalad a szekerce, pengéje sziklára pattan,
félresikamlík a fejsze, éle Vejnő húsát vágja.
Patazik már piros vére, bőven buzog veres árja.

Mormol bűvös mondásokat, idéz vajákos igéket,
sorolja sok bajnak okát, számba szed százféle rontást,
mégsem jut eszébe minden vasat bénító bájolás,
mivel megfoghatná vérét, vérpataknak végét vetné.

Vénséges vén Vejnemőjnen csikaját ostorral csapja,
fordul ím a felső útra, térül a felső tanyába,
kérdve kérde a küszöbről, tudakolja a tornácról:
Találok-e tanyátokon vassal vágott sebhez értőt,
vér folyását ki elfojtsa, áradatát elállítsa?

Agg apó gubbaszt a gócon, őszszakállú öreg ember.
Feleli a sut sarkából, szólal szakállas szájával:
"Zártam nyílás nagyobbat is, bírtam bajjal nagyobbat is
Teremtőnk három szavával, igaz eredet igéekkel!

Kilencedik ének

Mondd miféle ember lennél, hírneves hős, honnan jöttél?
Hulló véred hét hajócskát, kilenc kondért is kitöltött,
véred, ami ten térdedből kopott padlómra kiömlött.
Ismernék én más igéket, csupán egy nem jut eszembe:
vajon a vas hogy született, hitvány érc hol nevelkedett?

Vénséges vén Vejnemőjnen szapora szóval feleli:
Tudom én az acél titkát, szürke vasnak születését!
Levegő volt az ősanya, fiai közt víz az első,
vas volt a legifjabb gyermek, tűz közöttük a középső.

Ukkó úr, az Öregisten, magos mennyek fejedelme
eget, vizet ketté választ, víz fölébe földet formál,
csak a vas nem jó világra, nem tud szegény megszületni.
Öreg Ukkó, örök Isten, markát most dörzsölni kezdte,
majd ökölbe összezárta, kezét bal térdére tette.
nyomban három szűz született, három tündérasszony termett:
ők lettek a vas szülei, kékszájú acél nemzői.

Ment az idő, múlt az idő. Végül a vas úgy végezte:
megy a tüzet megismerni, féltestvérét felkeresni.

Roszzat tervelt a tűztestvér: szörnyű nagyra növekedett,
vadul tört a vas vesztére, szegényt szinte elégette!
Rejtőzött a vas riadtan, megbújjván magát mentette,
lapúlt a vas lenn a lápon, mocorgott a mély mocsáron.

Igaz kovács Ilmarinen megszületett, nevelkedett:
éjjel épphogy világra jött reggel már műhelyét rakja,
majd megyen a farkas nyomán, medve mancsának nyomdokán,
látja vas rozsdás virágát, kék acél rögök rakását.

Ilyen ígét szól szájával: "Jaj, te szánandó, szegény vas!
Hítvány helyre hogy kerültél, mély mocsokba mért merültél?"

Tanakodva találgatta: Mi válnék vajon belőle
ha lángoló tűzbe tenném, piros parázsba temetném?

Szegény vas szörnyen megrémült, reszketett is, remegett is,
Ilmarinen ígéreti: "Egyet se félj, fényes vasam!
Barátját a tűz nem bántja, rokonával nem tesz rosszat.

Másnap mindjárt nekilátott: vasat vett a mély mocsárból,
merte, mosta, meg is gyúrta, majd a műhelyébe hordta,
tüstént a tűzbe vetette, kohó közepére tette.

Szegény vas szörnyen jajongott: Jaj te kovács, te kegyetlen!
Kaparj ki e kinok közül, piros parásznak tűzéből!

Ilmarinen így szól néki: Ha most hamar kivennélek,
talán gonosz kedvre kapnál, vérszomjas vaddá változnál,
tennen testvéreid tépnéd, anyád szülöttét szaggatnád!

Szegény vas szentül fogadta, erős esküvel ígérte:
Akad fogamra elég fa, jut szájamnak elég szikla,
nem vagdosom magam vérét, nem szabdalom szülém szültét.

Most már Ilmarinen mester, időtlen idők kovácsa,
vette vasát a kohóból, jó üllőjén ütni kezdte,
kopácsolta, kalapálta, fene fegyverre formálta,
fejsze-fejjé, lándzsa-heggyé, százféle ügyes szerszámmá.

Vert vasának híja van még, van valami kis hibája,
nem válhat a vas keménnyé, míg csak vízbe nem merítik.

Kékesszárnyú kis méhecske, felreppent egy fűcsomóról,
Ilmarinen így szól hozzá: Méhecském, könnyű kis ember!
Hozz nekem szárnyadon hímport, hordj a nyelved hegyén mézet
kilenc virágnak kelyhéből, hétféle fűnek hegyéről
vasat keményítő vízbe, acélt edző lúgos lébe!

Mérges darázs, Hísz madara, kihallgatta, kikémlelte,
zengve-zúgva odaszállott: hozta Hísz szörnyű szereit.
kigyónak kegyetlen mérgét, féregnek fekete nyálát.

Így vált a vas vérszomjassá, kegyetlenné, kártékonnyá.

Mordul már az agg a sutról, szól a szája, leng szakálla:
Tudom már a vasnak titkát, szürke acél származását.

Jaj, te istenverte vaskó, sötét salak gonosz érce,
jőj, tekintsd meg, mit is tettél, vidd jó végre, mit vétettél,
meg ne mondjalak szülednek, ne szóljak reád panaszszót!

Állj el vér, ne áradj tovább, veres habod ne hullassad!
Igaz Ukkó, felső isten, magos mennyég teremtője!
Szállj le hozzám szükségemben, hajolj hozzám hívó szómra!
Erős kezed tedd e testre, vaskos ujjad vágd e sebre,
zárd el véle vérnek útját, ezt a rossz kaput rekeszd el!

Megkeni most Vejnemöjnt, gyógyítja a gyengült embert.
Vesz az öreg sima selymet, vékony szalagokra vágja,

szalagokból kötést készít, puha pólyává formálja.

Vénséges vén Vejnemöjnen érzi igaz épülését:
erőre kap, egészségre, sebe simán egybeforrad.

Tizenegyedik ének

Most Ahtiról mondok regét, verset a vidám fickóról.

Ahti, sziget szép szülötte, Lempi léha legényfia,
neves házban nevelkedett, szülőanyja szárnya alatt,
széles tengerből szélén, Kaukomieli közelében.

Halon hízott Ahti úrfi, kecségén nőtt nagyra Kaukó,
szép szál legény lett belőle, pirospozsgás, pufók arcú,
kerek képe kellemetes, termete is tekintetes.
De volt valami hibája, sok bajt szerző rossz szokása:
lányok körül koslat váltig, mulatni megy minden éjjel
karcsú lányok körtáncába, szőke szüzek játékába.

Küllit is a sziget szülte, sziget szépét, szemefényét!
Kérte őt fiának a Nap: de nem megy nap házába,
nem akar a Nappal járni, forró nyárban fennragyogni.

Kérte őt fiának a Hold: de a Holdhoz sem hajlandó,
nem akar a halvány Holddal éjszaka az égen járni.

Kérte fiának a Csillag: nem megy a Csillag házába,
nem akar a téli égben, magos mennybolton csillogni.

Könnyűkedvű Lemminkejnen, maga a szép Messzivágyó,
fogadkozik: megyen menten Sziget szépét elszeretni.

Anyja mind csak mondogatja, inti ismét: el ne menjen
Szigetbe, a híres hadhoz, nevezetes nemzetséghez!
" Ott a nők nevetnek rajtad, csúfolnak majd a cselédek!"

Mit bánja azt Lemminkejnen! Nagy fennszóval felel néki:
"Elhal a nők nevetése, vén leányok vihogása:
ha kerek hasukba kölyköt, csecsemőt csinálók nékik,
megfizetem multságuk, szemtelen szidalmazásuk."

Szánjával sebesen száguld Sziget híres háza felé:
megy Szigetnek szép virágát menyasszonyul megszerezni.

Nevettek ám a nők rajta, csúfolták a csöpp cselédek:
furcsán fordult be az útról, hebehurgyán tért a házba,
szánját majd felborította, kapufához koccantotta.

Könnyűkedvű Kaukomieli, maga a szép Messzivágyó,
véget vet a nevetésnek, csúnyán fizet a csúfságért!
Nem hagyta ő öleletlen még a legszentebb leányt sem,
megfeküdte mindegyiket, szeplőssé tett minden szüzet.

Egy, csak egy lány van Szigetben, szigeti nagy nemzetségben,
kinek nem kell férfiember, nem törődik a legénnyel:
Küllikki az, sziget szépe, Sziget világszép virága.

telt az idő, múlt az idő, két kurta hét sem telt belé,

mikor egyik neves napon, egyik estén, napszállaton
ott cicáztak mind a szűzek, ott táncoltak a tündérek
szálerdőnek túlsó szélén, tölgyerdő tágas tisztásán.
Küllikki is köztük járta, Sziget világszép virága.

Jött a duhaj, deli legény, száguldott szép Lemminkejnen
pirosderes paripával, legesleggyorsabb lovával.
Tört egyenest a táncterre, körtánc kellős közepébe:
Küllikkit könnyedén kapja, szánja farába szorítja,
bundájába beburkolja, puha háncságyra hajítja.

Kiabál kevély Küllikki, sziget szépe szitkozódik:
"Eressz nyomban, engedj engem szép szerével szabadjára.
hasztalan szólt nem szabadult! Keservesen sírni kezdett,
így szólott szomorú szóval: "Mért születtem, szerencsétlen!
Mi haszna hogy megszülettem, nagy leánnyá növekedtem!
Most mihaszna visz el engem, hitvány hurcol otthonába,
háborúban hetvenkedő, mindig vadúl verekedő.

"Ahti, Lempi legényfia! Ha engemet, szép szűzedet
hites hitveseddé teszel, karon ülő kis csibéddé,
esküdj akkor erős esküt, nem mégy hadba, háborúba,
aranyra nem áhítozol, ezüstért sem epedezel!"

Könnyűkedvű Lemminkejnen nagy fennszóval felel néki:
"Esküszöm erős esküvel, hogy hadra nem kelek többé,
aranyra nem áhítozom, ezüstre sem epedezem.
hanem akkor esküdj te is: te sem futsz többé faluzni,
még ha hajt a táncolhatnék, fűt is a nagy faluzhatnék!"

Így esküdtek erős esküt, örök fogadást fogadtak
igaz isten színe előtt, Mindenható arca előtt:
Ahti nem száll többé hadba, Küllikki sem fut faluzni.

Tizenkettedik ének

Egyszer mégis, egy szép napon, egyik harmatos hajnalon
leмент Lempi fia, Ahti a halak ívó helyére.
Este szálltán sem tért vissza, éjfél után sem ért haza.
Nosza Külli kapja magát: mulatni megy a faluba!

Ahti, anyja egyszülöttje, léha legény, Lemminkejnen
dúlni-fúlni kezd dühében, hétszám háborog miatta,
Végül ígyen szól a szája: "Édesanyám, öreg szülém!
Mossad meg ingem méregben, kígyónak veres vérében,
majd szárítsad meg szaporán, mert én menten hadba megyek,
elindúlok Észak ellen, lapp vitézek vérhelyére.
Küllikki is táncolni ment, szaladt a szomszéd szérűre,
karcsú lányok körtáncába, szőke szűzek játékába.

Küllli könyörögve kéri, csitítgatja, csillapítja:
"Ahti szívem, szép szerelmem, semmiképp se menj csatába!
Szenderegvén jelet láttam, baljós álmokat álmodtam:
láng lobogott, mint kohóban, tombolt a tűz iszonyúan,
mintha épp ablakunk alatt, házunk háta megett égne!

Könnyűkedvű Lemminkejnen fennszóval így felel néki:
"Nem hiszek én nők álmában, asszony erős esküjében!"

Ahti anyja *mindjárt* mondja: "Ahti fiam, szép szülöttem!
Van aranykincs kamaránkban, színezüst is a szuszékban!
Tegnap történt, tegnapelőtt, egyik harmatos hajnalon:
Szorgos szolgánk szántogatta mérges kígyónak mezejét,
vas ekéje vasalt ládát borított a barázdából.
Száz meg száz vert pénz volt benne, ezer arany volt elrejtve!
Vasládát kamrámba vittem, felső padkára feltettem!"

Felel léha Lemminkejnen: "Nem kell kincs a kamarából!
Ha a harcban hitvány garast, kopott tallért kereshetek,
többre tartom aranyodnál, ekéd szántotta ezüstnél."

Lemminkejnen, léha legény, maga a szép Messzivágyó,
fakó lovát füttel hívja, csalja elő a cserjésből.

Fut a fakó, szalad a szán, fogytán fogy úttalan útja.
Száguld egy nap, másnap is még, halad három hosszú napig.
Harmadnapon, hús hajnalon, falu ötlik fel előtte.

Ekkor léha Lemminkejnen, maga a szép Messzivágyó,
legottan búvöltni kezdett, énekelt varázsos verset.

Dalolta a legjobb dalost leghitványabb énekessé:
szájukat sziklával tömte, torkukat temérdek kővel
tudósoknak, táltosoknak, énekesek legjobbjának.

Léha legény, Lemminkejnen, minden vitézt elvarázsolt,
fegyverestül férfiembert, fiatalját, felnőttjét is,
mind a vénséges véneket. csak egyet nem varázsolt el,
egy mihaszna marhapásztort, vaksi, vánszorgó öreget.

Csapzott kucsmás csordapásztor mondja, megkérdezi tőle:
"Hallod-é te Lempi fattya! Mind az ifjat mind a vénjét,
mindenki mást elbúvöltél. Engem mért hagysz búvületlen?"

Felel léha Lemminkejnen: "Békén hagylak, nem bántalak,
hiszen hitvány nyomorúlt vagy, még ha meg se érintelek."

Csapzott kucsmás csordapásztor, megharagszik, mérgelődik.
Kikullog a kapuk közén, mesgyék mentén a mezőre,
fut Tuoni folyójához, szent zuhatag zúgójához.
Onnan lesi Lemminkejnt, várja váltig Messzivágyót:
mikor tér meg Pohjolából, mikor megyen hazájába.

Tizenharmadik ének

Könnyűkedvű Lemminkejnen így szólt Észak úrnőjéhez:
"Add most asszony, csöpp cseléded, hozd elő hajadon lányod,
leányok legeslegjobbát, cselédek legcsinosabbját!"

Felel Pohjola úrnője: "Nem adom én a leányom
mihasznának, málészájnak, lusta lézengő legénynek!
Akkor jőj háztűznézőbe, akkor kérjél koszorús lányt,
ha elhoztad Hísz szarvasát Hísz szántójának széléről.

Könnyűkedvű Lemminkejnen Hísz szarvasát hajtván hajtja,
erőlködik, rugaszkodik, kézzel-lábbal kapaszkodik:
első ízben rugaszkodván, messze száguld, szem sem látja,
másodszorra megugorván, elröpül, hol fül sem hallja,

harmadszor hótalpát hajtván, Hísz szarvasát megtalálja!

Könnýűkedvű Lemminkejnen penderíti jó pányváját
Hísz vadjának vállára, rohanó rénnek nyakába:
ne rúgjon, ne ugrándozzon, míg a hátát símogatja.

Megyen most már Pohjolába, megérkezvén mindjárt mondja:
"Elhoztam Hísz szarvasát Hísi messzi mezeiről.
Add hát, asszony, szép szüzedet, megígért menyasszonyomat!"

Louhi, Pohjola úrnője, fennszóval felel néki:
"Akkor adom leányomat, szánom neked szép szüzetet,
ha elhozod a heréltet, Hísi híres hóka ménjét!"

Könnýűkedvű Lemminkejnen, már a mént megzabolázza,
arany zablát tesz szájába, ezüst féket a fejére,
felpattan a paripára, poroszkál Pohja házáig.

"Már a mént megzaboláztam, Hísz hókáját hazahoztam,
add hát asszony szép szüzedet, megígért menyasszonyomat!"

Louhi, Pohjola úrnője, fennszóval feleli néki:
"Akkor adom szép szüzetet, lányaim közt a legszebbet,
ha lelövöd a szent hattyút, fekete folyó madarát,
Tuonela mély medrében, szent víz örök örvényében."

Könnýűkedvű Lemminkejnen, maga a szép Messzivágyó,
indul hósín hattyút lesni, hosszúnyakút elejteni.

Ama csordás, csapzott kucsmás, Pohjolai vaksi pásztor,
ott lézeng lenn a folyónál, alvilági szent zúgónál!

Mérget kígyót vesz a vízből, áspist a hullám habjából,
szíven szúrja Lemminkejnt, dühösen döfi májába.

Csapzott kucsmás öreg csordás, Pohja vaksi vén pásztora,
ledöfte jó Lemminkejnt, Kaleva fiát lelőtte,
fekete folyóba lökte, le a legrosszabb örvénybe.
Vitte a víz Lemminkejnt, zúgva, zörögve sodorta,
habok hátán hányva-vetve vitte Tuoni-tanyára.

Tuoni véres vitéze rögvést reá sújt kardjával,
egy csapással ötbe szabja, nyesi testét nyolc darabra.

Huszonhetedik ének

Lemminkejnen, léha legény, belépett a belső házba:

"Megjöttem! Most megköszöntök mindenkit, ki köszönt engem!"

Pohjola gögős gazdája fenn ül az asztal fejénél,
onnan felel fennhéjázva, ilyen ígét szól a szája:

"Találhatsz tágas tanyámon helyet, ha megmaradsz illő módon,
szerényen a szoba szélén, ajtónk homlokfája alatt!

Lemminkejnen, léha legény, mérgében megmondja menten:
Lempó lássa! Nem jöttem én, hogy az ajtó alatt álljak!
Fogta magát, beljebb lépett, megült az asztalfő mellett.

Dohog léha Lemminkejnen: "Lám, nem vagyok kedves vendég,
hiszen habos sört sem hoznak vendégüknek a vándornak!"

Pohjola gonosz gazdája padlójára piszkos tócsát
varázsol a vendég elé, menten meg is mondja néki:
"Itt az ital, idd ki gyorsan! Itt a lápvíz, lefetyeld csak!"

Mit bánja ezt Lemminkejnen, most maga kezd varázsolni,
aranyszarvú bikát bűvöl, pompás ökröt a padlóra,
ki a tócsát mind megissza, lápnak vizét lefetyeli.

Pohjolai pimasz fickó most szavával szürke farkast
küld a szoba közepére: húsos bikát hogy befalja.

Lemminkejnen Léha legény, küld egy kicsi fehér nyulat:
bukfencezzen, bolondozzon, a vén ordas orra előtt.

Pohjolai pimasz fickó most kuvaszt küld, kampós állút:
kergetse a kacsalábút, kancsalszemű kicsi nyulat.

Lemminkejnen, léha legény, most mókust meneszt a falra:
futkározzon fenn a tetőn, komisz kuvasz azt ugassa.

Pohjola pimasz gazdája most virgonc nyestet varázsol:
hadd fogja meg az a mókust fenn a fagerendák végén!

Lemminkejnen, léha legény, rótszinű rókát varázsol:
hadd nyugassza meg a nyestet, kapja be arany bundástúl.

Pohjolai pimasz fickó most tyúkot szólít szavával:
repdessen a róka előtt, szálljon, csapkodjon szárnyával.

Lemminkejnen, léha legény, vijjogó kányát varázsol:
ki kegyetlen karmaival, szegény tyúkot szétszagatja.

Most már Pohjola gazdája kemény szóval kijelenti:
"Hallod Ahti, Szár szülötte, könnyűkedvű Kaukomieli!
Mérjük össze már a kardunk, próbáljuk ki pompás pengénk!"

Nagyot sújtott Észak fia! Ütött egyszer, ütött kétszer,
harmadszor is hozzávágott, nem sikerült sebet ütni.

Szólal Ahti, Szár szülötte, mondja a szép Messzivágyó:
"Engedj végre engem ütni, rajtam van a vágás rendje!"

Pohjola gonosz gazdája, nem hallgatott a szép szóra:
vagdalkozott, viaskodott, vakon vágta - elhibázta!

Szikrázott a széles szablya, villámlott a vertacél kard,
Kaukó kegyetlen kezében! Mindig messzebb ment az éle,
megtalálta, megsebezte nyakát a gonosz gazdának!

Feje legördült a földre, koppant kemény koponyája.

Észak undok úrnőjének szívét szörnyű harag szántja!
Varázsol hát vitézeket, fegyveres férfisereget,
száz legényt széles szablyával, még ezret, karddal kezében.

Ahtinak, Szár szülöttének, Lemminkejnen, szép legénynek

bizony immár bújdosásba, mennie kell más határba
sivár sötét Pohjolából, szomorú Száriolából.

Mint szélvész száguld a házból, füstként fut ki az udvarra,
szökik szörnyű vétke elől, rejtőzik rossz tette elől.

Mit tegyen most Lemminkejen, Szár szülötte mit műveljen?
Sassá vált, úgy ment magosra, szállott fel a felhők fölé.
Repültében rengedezve, hamarjában hátra nézett:
szürke sólyom szállt mögötte! Szúrós szeme úgy szikrázott,
mintha magos észak fia, Pohjola gazdája volna!

Szóal az a szürke sólyom: "Hallod-é, te híres Ahti!
Emlékszel-é, hogy harcoltunk, ketten keményen küzdöttünk?"

Szóal Ahti, Szár szülötte, a szép Messzikedvű mondja:
"Sebes sólyom, merész madár! Fordulj vissza, térj tanyádra!
nehéz a sast kézre kapni, szárnyas madarat megfogni!"

Kaukó hamar hazaérve, kedves anyja elé került.

Elébe jó édesanyja, kezdi kérdezgetni tőle:
"Miért jössz ily komor kedvvel, sivár, sötét Pohjolából?"

Jaj, anyám, szegény szülécském! Tégy ételt a tarisznyámba,
messzi kell most menekülnöm, házam immár itt kell hagynom,
mert fenik a fegyvereket, hosszú lándzsákat hegyeznek.
Megöltem én Észak fiát, puszta Pohjola gazdáját.

Most már egész Észak népe, fényes fegyvert fog kezébe
mind egyedül én ellenem, egymagam elvesztésére!"

Harmincyolcadik ének

Ilmarinen kovácmester, öröktől való vasverő,
Pohjolába megy megkérni Észak másik menyasszonyát.

Louhi, Észak úrasszonya, kíváncsian kérdezgeti:
mi sorsa lett leányának, mint van dolga magzatának?

"Ne kérdezzed, kedves napam, ne faggassál, ne is firtasd,
hideg halál elhurcolta, kegyetlen sors lesújtotta!"

Jöttem már a másodikért, szüzek közt a kisebbikért!
Add hát nékem, napamasszony, add most második leányod
előbbinek örökébe, halott néjének helyébe!"

"Jaj én szerencsétlen szüle! Bizonnyal bolondúl tettem,
mikor az elsőt eladtam, szegény szüzem elszereztem!
Másik lányom már nem adom, nem engedem, nem is hagyom!"

Most megszólal a leány is, mondja Ilmari mesternek:
"Nem hajlok hozzád hitványhoz, nem megyek én mihasznához!
még majd engem is megölnél, engem is vesztembe vinnél!"

Ilmarinen kovácmester, öröktől való vasverő,
száját rágja, fejét rázza, szagatja sötét szakállát.
Egyszer csak elkapja a lányt, két karja közé keríti,
fergetegként fut a házból, szalad ki a szánkójához,

kint a lányt kasába lökte, szánkójába szorította.
Megindul, megyen hevesen, száguld szélnél sebesebben,
félkeze a gyepelőt fogja, más keze a lány kebelén.

Száguld szánjával szüntelen, éjre egy új házba ér el.
Ott oly fáradtan feküdt le, aludt menten, mint a bunda.:
más legény játszott a lánnyal, míg ő mély álmát aludta.

Így hát Ilmarinen mester varázsversét mondja menten,
mondja mind a bűvigéket. Szép szűzet síró sirállyá
vízi szirtre varázsolja: tanyázzon tenger zátonyán.

Harminckilencedik ének

Vénséges vén Vejnemöjnen így szól Ilmari mesterhez:
"Ilmarinen, jó vasverő! Menjünk messzi Pohjolába,
szerezzük vissza a Szampót, tarkatetőst tekintsük meg!"
Vénséges vén Vejnemöjnen hajtja hajóját a habon,
futtukban egy fokot látnak, rajta rút tanyát találnak.
Ahti lakta azt a földet, Kaukó-félsziget fenyerét.

Mondja léha Lemminkejnen: "Megismerem a kormányost,
látom a lapátos legényt! Vénséges vén Vejnemöjnen
maga markolja a kormányt, Ilmarinen meg lapátol.
Mondjátok már, merre mentek, hősök hová igyekeztek?"
Megyünk megnyerni a Szampót, tarkatetőst hazahozni!"

Hallod-é vén Vejnemöjnen, végy be harmadik vitéznek,
mert ha háborúzni kéne, elmegyek én egy embernek:
kezemmel keményen ütök, vállammal jól vitézkedek!"

Vénséges vén Vejnemöjnen társul fogadta a fickót.

Negyvenharmadik ének

felfegyverez minden férfit, felét ijjal, felét karddal.
Hajóra hősöket rendel, jó harcosokat helyeztet,
neki is vág már a víznek, indul sebesen sietve.

Látja már vén Vejnemöjnen, látja: bizony baj közeleg!
Tarsolyát taplóért túrja, egy kicsiny kovát kotor ki.
Hajítja mind a habokba, mondja mellé bűvigéit:
"Váljék ebből vízi szikla, kerekedjék rejtett kőszirt!"

Pohjola harci hajója, rögtön rászaladt a szirtre!
Kettétört kemény gerince, széjjel szakadt száz bordája.

Louhi, Pohjola úrnője, mindjárt más alakba búvik.
Deszkáiból szárnyat szerkeszt, farrúdjából farkat formál,
szárnya alá száz vitézt vesz, farkára fog ezer embert.
Szárnyra kapott, szállt magosra, repült rettenetes sasként.

Vénséges vén Vejnemöjnen evezőjét emelinti,
azzal sújt a sas lábára, vagdos vasból vert karmára.
Hulltak a sasról a hősök, vízbe vesztek a vitézek,
még a madár is megszédült, lehullt a hajó hasába.

Ott a Szampót megragadta, vonta máris a vizekbe.
Bizony szétszakadt a Szampó, tarkatetős százfelé tört.
Széttört Szampó szilánkjai váltak víznek vagyonává.

Vénséges vén Vejnemöjnen látja: viszi a zajló víz
Szampó sok széttört szilánkját, tarkatetős törmelékét.
Vidám kedve kerekedik, mondja mindjárt, így ítéli:
"Ez léssen magja mindennek, örökké tartó örömmek,
ez lesz szántásunk, vetésünk, ebből támad jó termésünk,
ebből kél ki a kerek hold, ragyog ránk az öröm napja,
Szuominak szép földjére, varázslatos vidékére!"

Louhi, Pohjola úrnője, nagy fennszóval felel néki:
"Talállok még arra módot: tönkre teszem minden dolgod,
szántásodat, vetésedet, tehenedet, termésedet,
halavány ezüst holdadat, ragyogó remek napodat!"

Ötvenedik ének

Marjatta, a szépséges szűz, pásztorkodik a pagonyban.
Kis bogyó szól a bozótból, piros áfonya a partról:
"Gyere gyorsan, szedj le engem! Kicsi lány, kapj be menten!"

Marjatta a szépséges szűz, kövéredni kezdett tőle.
Hordozza hasának terhét, méhének gyötrő gyümölcsét.

terhe tizedik havában szenvedés szakadt a szűzre:
méhe kegyetlen kínozta, hasát fájás hasogatta.

Felfogja szoknyája szélét, úgy botorkál botladozva,
felmegy a fenyves fürdőbe, Tapió ódon óljába.

Magzatát mindjárt megszülte, kis fiát oda fektette
ló mellé a lágy szalmára, jámbor csikónak jászlába.

A mi Marjattánk magzata gyönyörű gyermekké serdült.
Keresték ki keresztelje, kitől kapjon nevet végre.
Jött egy vénség: Virokannász. Majd az meg is kereszteli.

Virokannász kijelenti, szigorúan szól a szája:
"Még előbb meg kell vizsgálni, megítélni, megbírálni!"

Vénséges vén Vejnemöjnen immáron így ítélkezik:
"Ezt a fiút lápon lelték, ássák hát a fekete földbe,
vagy vigyék a láp vizére, üssék fejbe fahasábbal!"

Feleli a félhónapos, kiált a kéthetes kölyök:
"Hallod-e te ványadt vénség, bizony balgán bíraskodtál!
Hisz borzasztóbb bűnökért sem, sokkal súlyosabbakért sem
löktek téged ki a lápra, nem sújtottak fejbe fával!"

Virokannász most megönti, mindjárt meg is kereszteli
Karjalának királyává, minden népek nagy urává.

Haragszik vén Vejnemöjnen, szívét szégyen szorongatja:
Beült a bárka farába, szállt a széles tengerekre.
Mentében még annyit mondott, indultában ígyen szólott:
"Hagyjuk az időt haladni, napot kelni, napot múlni.
Majd megint szükség lesz énrám, majd keresnek, majd kívánnak,

hogy szerezzek újra Szampót, új kantelét is készítek,
hozzak új holdat az égre, új napot a magos mennyre,
hogyha hold sem, nap sem süt majd, víg dal sem zeng e világon!"

Fölment felső földanyához, lement az ég legaljára.
Bárkájával ott megállott, megnyugodott mindörökre.

Elhallgatok, elnémúlok, befejeztem, bevégeztem.
Útat leltem, jelet tettem, útmutató ágat törtem.
Messze megy majd ez az ösvény, új utak ágaznak szerte
nálam nagyobb dalosoknak, éneket többet tudóknak
most növekvők nemzetében, serdülőknék seregében.